

Informácie o predbežnom ukončení viacerých sťažností týkajúcich sa údajného porušenia pravidiel EÚ o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci zo strany Litvy

Referenčné číslo: CHAP (2022) 00390

Európskej komisii bol zaslaný veľký počet sťažností, podľa ktorých Litva porušila článok 6 ods. 5 smernice Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci¹.

Súvislosti

Litovský parlament 11. novembra 2021 prijal zákon č. XIV-620, ktorým sa menia články 18 a 40 litovského zákona č. I-1533 o prevencii a kontrole prenosných ľudských chorôb, ktorý bol účinný do 1. decembra 2021, pričom sa zaviedla výnimka zo všeobecného pravidla o platbách za zdravotné testy.

Po nadobudnutí účinnosti zákona č. XIV-620 sa za testovanie pracovníkov, ktorí sa v prípade absencie kontraindikácií odmietnu dať zaočkovať proti chorobe, v súvislosti s ktorou bola vyhlásená celoštátna núdzová situácia a/alebo karanténa na celom území štátu, a ktorí musia byť počas výkonu svojej práce alebo svojej činnosti pravidelne testovaní na neprítomnosť danej prenosnej choroby, platia títo pracovníci alebo, na základe rozhodnutia zamestnávateľa, zamestnávateľ.

Ustanovenia EÚ v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a možné porušenie článku 6 ods. 5 smernice Rady 89/391/EHS

Ústredným právnym predpisom EÚ o bezpečnosti a ochrane zdravia pracovníkov pri práci je smernica Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci (tzv. rámcová smernica). Rámcová smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činnosti, verejné aj súkromné. Stanovujú sa v nej okrem iného všeobecné zásady týkajúce sa prevencie rizík, bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov na pracovisku, ako aj všeobecné usmernenia na vykonávanie uvedených zásad a zároveň sa v nej zamestnávateľom a pracovníkom ukladajú viaceré povinnosti. Zamestnávateľ je povinný posúdiť všetky riziká, ktorým sú alebo môžu byť pracovníci vystavení, a po zohľadnení povahy činností podniku a/alebo prevádzkarne stanoviť z toho vyplývajúce preventívne a ochranné opatrenia.

Okrem toho sa v článku 6 ods. 5 rámcovej smernice uvádza, že „opatrenia týkajúce sa bezpečnosti, hygieny a ochrany zdravia pri práci za žiadnych okolností nemôžu byť zahrnuté do finančných nákladov pracovníkov“.

Keďže nový litovský zákon bol prijatý s cieľom bojovať proti epidemiologickým hrozbám počas pretrvávajúcej sanitárnej krízy ako jedno z opatrení zamerané na ochranu verejného zdravia, nepatrí do rozsahu pôsobnosti uvedeného ustanovenia rámcovej smernice, ktoré sa týka predovšetkým opatrení prijatých zamestnávateľom na základe posúdenia rizika v podniku alebo prevádzkarni. Konkrétne, aj keď by toto nové litovské opatrenie mohlo nepriamo ovplyvniť preventívne opatrenia prijaté jednotlivými zamestnávateľmi na úrovni podniku/prevádzkarne, opatrenie patrí do litovskej politiky verejného zdravia, a nie litovskej politiky v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, keďže predmetný litovský zákon sa zaoberá prevenciou a kontrolou prenosných ochorení.

¹ Ú. v. ES L 183, 29.6.1989, s. 1, v znení zmien.

Útvary Komisie sa domnievajú, že povinnosť pracovníkov predložiť dôkaz o očkovaní proti prenosnej chorobe alebo sa dať pravidelne testovať na neprítomnosť prenosnej choroby počas svojej práce alebo činnosti nepredstavuje porušenie článku 6 ods. 5 smernice Rady 89/391/EHS. Takáto povinnosť je všeobecným opatrením na boj proti závažným ohrozeniam zdravia a podľa všetkého sa ukladá v širšom kontexte, nielen v pracovnom prostredí. Okrem toho treba zdôrazniť, že za výnimočných okolností pandémie COVID-19 sa predmetným opatrením skutočne rieši významná kríza v oblasti verejného zdravia a ako také sa nezdá neprimerané.

Útvary Komisie sa preto domnievajú, že nedošlo k porušeniu článku 6 ods. 5 smernice Rady 89/391/EHS.

Zdravotná politika

Okrem toho upozorňujeme, že verejné zdravie je jednou z oblastí, v ktorých si členské štáty naďalej do veľkej miery zachovávajú svoje vlastné legislatívne a administratívne právomoci. Podľa článku 168 ods. 7 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa pri činnosti Únie rešpektuje zodpovednosť členských štátov za vymedzenie ich zdravotnej politiky, za organizáciu a poskytovanie zdravotníckych služieb a zdravotnej starostlivosti. Zodpovednosť členských štátov zahŕňa správu zdravotníckych služieb a zdravotnej starostlivosti, ako aj rozdeľovanie zdrojov, ktoré sú im pridelené. Najmä pokiaľ ide o očkovacie politiky proti ochoreniu COVID-19, Európska komisia objasnila, že *„spoločný prístup EÚ bude vždy rešpektovať zásadu subsidiarity a právomoci členských štátov v politike zdravia: politiky v oblasti vakcinácie zostávajú v rukách členských štátov“*².

Záver

Útvary Komisie preto dospeli k záveru, že neexistujú dôvody pokračovať vo vyšetrowaní tejto veci, a konštatuje, že predmetná vec by sa mala uzavrieť. Ak však navrhovatelia disponujú akýmikoľvek novými informáciami, z ktorých vyplýva, že Litva sa dopustila porušenia práva Únie, na ktoré sa uvedené posúdenie nevzťahuje, no ktoré by si vyžadovalo ďalšie preskúmanie uvedenej sťažnosti v súlade s oznámením Komisie *„Právo EÚ: Lepšie výsledky pomocou lepšieho uplatňovania práva“*³, tieto nové informácie by mali do štyroch týždňov od uverejnenia tohto oznámenia predložiť Európskej komisii. Ak v priebehu štyroch týždňov nedôjde k predloženiu žiadnych nových informácií, respektíve, ak tieto nové predložené informácie nepovedú k inému záveru, útvary Komisie predmetnú vec uzavru.

² Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade a Európskej investičnej banke – Stratégia EÚ pre vakcíny proti ochoreniu COVID-19, 17. jún 2020, COM(2020) 245 final, dostupné na: [EUR-Lex – 52020DC0245 – ES – EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0245-ES).

³ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0119\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0119(01)).